Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare, Târgulŭ Inului Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ.
Birourile de anunciurĭ:
Brașovŭ, piața mare, Târgulŭ Inului Nr. 30.
Inserate mai primescŭ în Viena R. Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), H. Schalek, Alois Herndel, M. Dukes, A. Oppelik, J. Donneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețulŭ inserțiunilorŭ: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LVI.

„Gazeta" ese în fiă-care ḑi
Abonamente pentru Austro-Ungaria.
Pe un anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe anŭ.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
a administrațiune, piața mare, Târgulŭ Inului Nr. 30 etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unu anŭ 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 21. Brașovŭ, Joi, 28 Ianuarie (9 Februarie) 1893.

Brașovŭ, 27 Ianuarie v.

Alaltăierĭ s'a votatŭ în dieta din Budapesta unŭ proiectŭ de lege privitorŭ la fiitórea esposiție, ce se va arangia în 1896, cu ocasiunea serbărei mileniului. Aducêndu-se ca motivŭ scurțimea timpului, s'a hotărîtŭ, ca sĕ se arangieze numai o esposiție regnicolară, ér nu universală, după cum arŭ fi doritŭ unii. Acéstă împrejurare a și datŭ nascere la discuții îndelungate, dintre carĭ unele ne impórtă și pe noi.

Vorbindŭ în generalŭ despre modulŭ, cum are sĕ fiă serbatŭ mileniulŭ, deputatulŭ Ugron ḑise, că nu este de ajunsŭ a i-se da acelui mileniu numai unŭ „lustru esteriorŭ", ci pentru ca amintirea serbărei sĕ pótă fi „epocală", trebue sĕ i-se dea poporului mai multe drepturĭ, și în specialŭ *„dreptulŭ de a alege deputațĭ trebue sĕ se estindă asupra unorŭ cercurĭ mai largĭ."* Apoi, pe lângă drepturĭ, mai trebue sĕ i-se dea poporului și pămêntŭ. Guvernulŭ, ḑise Ugron, sĕ grăbéscă a aduce o lege a colonisărilorŭ, după care sĕ i-se împartă poporului pămêntŭ din moșiile statului, în loturĭ de câte 10—20 jugĕre, pe carĭ apoi sĕ le plătéscă în rate, cu amortisație, pentru ca astfelŭ poporulŭ sĕ nu mai fiă silitŭ a emigra în țerĭ străine. In fine, „pentru ca serbarea sĕ fiă și o continuare a operei creatóre de statŭ", deputatulŭ Ugron propuse, ca în amintirea acelei serbărĭ, sĕ se înființeze, într'o miiă de comune, o miiă de Kișdedovurĭ cu inscripțiunea: „acestŭ intitutŭ s'a înființatŭ întru amintirea trecutului de o miiă de anĭ alŭ națiunei." Tot-odată propuse, ca cu ocasiunea acelei serbărĭ sĕ se pună și pétra fundamentală pentru înființarea unei a treia universitățĭ ungurescĭ.

Tóte aceste moțiunĭ ale deputatului Ugron, au fostŭ în bunŭ nume luate din partea d-lui ministru președinte Al. Weckerle, care grăbì a-i da unŭ rĕspunsŭ satisfăcĕtorŭ din tóte punctele de vedere. Elŭ asigură, că o parte din cestiunile sulevate de deputatulŭ Ugron formézǎ obiectulŭ de predilecțiune, spre care e concentrată activitatea guvernului, așa că unele din acelea, elŭ speră sĕ fiă traduse în fapte nu numai de-odată cu serbarea mileniului, ci chiar înainte de acela. Acésta însĕ, adause d-lŭ Weckerle, nu este e se înțelege despre modificarea legei electorale, de óre-ce elŭ crede, că ar fi unŭ lucru fórte greșitŭ, décă modificarea unei instituțiunĭ politice, precum ar fi acésta, s'ar aduce în legătură cu o serbare. Asemenea modificărĭ suntŭ a se face pentru consolidarea raporturilorŭ și *„în interesulŭ mănținerei situațunei"*, nicĭ de cum însĕ ele nu potŭ fi aduse în legătură cu o serbare.

Cu totulŭ altmintrelea stă trébą cu Kișdedovurile. Cu înființarea acestora se ocupă guvernulŭ și astăḑĭ; în fiă-care anŭ elŭ înființézǎ câte-unŭ anumitŭ numĕrŭ de Kișdedovurĭ și, după cum speră d-lŭ Weckerle, pănă în 1896 póte că numĕrulŭ acestora va ajunge și pănă la o miiă, tocmai după cum doresce Ugron.

In ce privesce colonisările, guvernulŭ încă mai de multŭ se ocupă cu formarea unui proiectŭ de lege, în care se cuprindŭ dorințele esprimate de Ugron și pe care nu peste multŭ ilŭ va și presenta dietei. Câtŭ pentru înființarea unei a treia universitățĭ, ministrulŭ-președinte ḑise, că aceea trebue sĕ se înființeze, orĭ va fi mileniu, orĭ nu va fi. Décă s'ar puté înființa până la mileniu, cu atâtŭ mai bine, Weckerle o doresce acésta.

Cetindŭ acestea ți-s'ar păré, că aicĭ în adevĕrŭ se tractézǎ de serbarea unui statŭ naționalŭ maghiarŭ, după cum și-lŭ închipuescŭ în visŭ șoviniștii ungurĭ, éĭ nu de unŭ statŭ poliglotŭ, care de cum sĕ ajungă a-șĭ serba mileniulŭ, dér póte nicĭ călcâiu de Ungurŭ nu s'ar mai afla în elŭ, décă n'ar fi fostŭ popórele nemaghiare, carĭ sĕ-lŭ susțină și apere în potriva dușmanilorŭ și carĭ, în numĕrósele rĕsbóie din trecutŭ, au datŭ întotdéuna contingentulŭ celŭ mai mare alŭ luptătorilorŭ, amĕsuratŭ proporției lorŭ numerice.

Serbările din Bucurescĭ.

(Coresp. particulară a „Gaz. Trans.")

Bucurescĭ, 25 Ian. v. 1893.

De Sâmbătă diminéța, stradele principale ale Bucurescilorŭ — frumosŭ împodobite cu stindarde naționale și cu alte multe stindarde ale caselorŭ princiarei cu care este înrudită casa regală română, cu ghirlande de bradŭ, arcurĭ de triumfŭ ș. a. — vestescŭ trecĕtorilorŭ, că capitala României serbézǎ sosirea prințului moștenitorŭ *Ferdinandŭ* și a tinerei și grațiósei sale soții, principesa *Maria* a României.

Sâmbătă la órele $1^1/_2$ p. m. a sositŭ trenulŭ specialŭ cu Regele, prințulŭ Ferdinandŭ și prințesa Maria la gara de Nordŭ. Aicĭ mare recepțiune festivă. Pe lângă somitățile civile și militare ale capitalei, tótă lumea elegantă și distinsă a Bucurescilorŭ venise sĕ întîmpine pe moștenitorii corónei române. Principesa Maria era emoționată, când între strigările de *ura* ale imensului publicŭ i-s'a presentatŭ tava cu pânea și sarea tradițională din care a gustatŭ cu óre-care sfială. Ambasadricea englesă i-a presentatŭ celŭ dintêiu buchetŭ de florĭ, ér alŭ doilea d-na Triandafilŭ, soția primarului Bucurescilorŭ după care urmà o adevĕrată plóiă de buchete de florĭ unulŭ mai frumosŭ decâtŭ celalaltŭ. Trăsura regală cu șése cai à la Daumont era încărcată de aceste buchete. Principesa ședea la drépta, Regele Carolŭ la stânga și principele moștenitorŭ în față. Pe lungulŭ drumŭ dela gară pănă la Metropoliă trupe formândŭ cordonŭ și publicŭ numĕrosŭ.

Toțĭ alergau sĕ prindă undeva unŭ locŭ ca sĕ pótă vedé pe principesa. De alaltăierĭ, când se 'ntêlnescŭ doi, cea dintâiu întrebare este: „Ai vĕḑutŭ pe Principesa? Ce impresiune ț'a făcutŭ?" Rĕspunsulŭ este în generalŭ fórte favorabilŭ princesei: „E mai frumósă, mai drăgălașă și mai impuitóre decâtŭ o arată fotografiă." Acésta este părerea generală. Și încă ceva, ce nu e indiferentŭ pentru o viitóre Regină: Este înaltă și sveltă, în privirea ei blândă și plină de inteligență se esprimă bunătate și constanță. C'unŭ cuvêntŭ, toțĭ găsescŭ, că mirésa României întrunesce grația femeii cu majestatea ficei din némŭ de regĭ și împĕrațĭ. Mai rĕmâne, spre completare sĕ amintescŭ, că principesa Maria e blondă-roșietică și are ochĭ albastri.

La Metropoliă după *Te Deum* s'a subscrisŭ actulŭ comemorativŭ alŭ ceremoniei, frumosŭ redactatŭ. Principesa la rêndulŭ ei a subsemnatŭ cu o trăsătură resolută a penei de aurŭ, ce i-s'a înmânatŭ.

Sâmbătă séra mare iluminațiune, retragere cu lampióne și torțe. La palatŭ și pe calea Victoriei unŭ publicŭ imensŭ, cu tóte că gerulŭ era mare, vêntulŭ sufla fórte aspru. Militarii, carĭ au statŭ dela 9 óre diminéța pănă la 3 óre d. a. în ținută de gală resfirațĭ pe strade au simțitŭ de sigurŭ mai tare asprimea timpului.

Erĭ Duminecă diminéța la 11 óre, s'a celebratŭ în biserica Sf. Spiridonŭ cununia părechei de țĕranĭ. Nașĭ au fostŭ principele cu principesa Maria, carĭ erau presențĭ La ceremoniă însĕ au fostŭ înlocuițĭ de d lŭ ministru Tache Ionescu și de d-na Cezianu. La acéstă cununiă au asistatŭ cele 31 de părechĭ de țĕranĭ, ce s'au cununatŭ totŭ ierĭ în diferite bisericĭ și carĭ au venitŭ aicĭ pentru serbare din tóte județele țĕrii.

A urmatŭ, pe la órele 1, defilarea carelorŭ festive, în carĭ se aflau aceste tinere părechĭ de țĕranĭ, 32 la numĕrŭ. Fiă-care carŭ era trasŭ de câte patru

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

CONSIDERAȚIUNĬ

asupra omului singuraticŭ și scopurile finale ale esistenței sale.*)

Scopulŭ adevĕratŭ alŭ omului, — nu acela însĕ, pe care i-lŭ prescrie disposițiunea lui schimbăciósă, ci acela, pe care i-lŭ prescrie eternŭ neschimbata rațiune — e cea mai înaltă și proporționată desvoltare a forțelorŭ sale spre unŭ întregŭ. Pentru acéstă desvoltare, libertatea e condițiunea primă și nedispensabilă. Insĕ pe lângă libertate desvoltarea puterilorŭ omenescĭ mai reclamă încă și altceva, deși în strînsă legătură cu libertatea, — adecă variațiunea situațiunilorŭ. Chiar și celŭ mai liberŭ și independentŭ omŭ, transpusŭ într'o situațiune monotonă, se desvóltă mai puținŭ. Acéstă variațiune pe de-oparte e totdéuna consecența libertății, ér de altă parte esistă și o formă de supresiune, care în locŭ sĕ limiteze pe omŭ, dă lucrurilorŭ, ce-lŭ încungiură, o formă órecare, așa că amêndoi parŭ a fi una și aceeașĭ, dér pentru claritatea ideilorŭ e mai corĕspunḑĕtorŭ, a deosebi pe unulŭ de altulŭ.

Fiă-care omŭ póte *de odată* sĕ fiă activŭ numai cu o putere séu mai bine ḑisŭ: întréga lui ființă pentru *odată* e dispusă numai pentru o activitate. De aceea omulŭ se pare a fi destinatŭ pentru unilateralitate, deórece elŭ îșĭ slăbesce energia îndată ce se estinde asupra mai multorŭ obiecte. De acéstă unilateralitate însĕ elŭ se scapă, décă aspiră sĕ întrunéscă puterile singuratice adesea numai singuraticŭ esercitate; sĕ lase a conlucra în fiăcare periodŭ al vieței sale scînteia aprópe stinsă, precum și pe aceea ce va avé sĕ se aprindă înflăcărată în fiitorŭ și în locŭ sĕ multiplice obiectele asupra cărora îșĭ îndréptă elŭ activitatea sa, sĕ multiplice forțele, cu carĭ lucrézǎ. Ceea ce constitue aicĭ așa ḑisa legătură a trecutului și a viitorului de presentŭ, aceea operézǎ în societate legătura cu alții. Pentru-că chiar prin tóte periodele vieții fiă-care omŭ ajunge totușĭ numai o perfecțiune, care formézǎ caracterulŭ întregului genŭ omenescŭ. Prin legăturĭ d-cĭ, carĭ isvorĕscŭ din internulŭ ființei, trebue sĕ-șĭ însușéscă unulŭ bogăția celuilaltŭ. O astfelŭ de legătură, ce formézǎ caracterulŭ conformŭ esperienței tuturorŭ, chiar și acelorŭ mai crude popórĕ e. d. e. legătura între cele două secsurĭ......

Aceste idei urmărite mai departe și desvoltate mai precisŭ, ar conduce póte la o esplicare mai corectă a fenomenului legăturilorŭ, pe care la cei vechĭ, și cu preferință la Grecĭ, le întrebuințau și legislatorii și care adesea au fostŭ numite, în modŭ puținŭ gentilŭ, cu numirea de: *iubire ordinară*, și totdéuna necorectŭ cu numirea de: *amiciția simplă.* Folosulŭ êstorŭ felŭ de legăturĭ depinde totdéuna dela gradulŭ, în care se păstrézǎ independența celorŭ unițĭ, deodată cu intimitatea legăturei. Pentru-că, décă fără acéstă intimitate unulŭ pe altulŭ nu se póte înțelege în de-ajunsŭ, atuncĭ independența e necesară, pentru de a-șĭ asimila în propria ființă, ceea ce ei au înțelesŭ. Amêndouĕ acestea pretindŭ însĕ putere individuală și o varietate, care sĕ nu fiă prea mare pentru unulŭ, sĕ pótă înțelege pe celălaltŭ, dér nicĭ sĕ fiă prea mică, pentru ca sĕ pótă escita óreșĭ care admirare pentru ceea ce posede celălaltŭ, și o dorință de a și-o însuși.

Acéstă putere și acéstă varietate multiplă se unescŭ în *originalitate*, decĭ aceea ce constitue, în ultima analisă, întrégă mărimea omului, pentru care omulŭ trebue sĕ se lupte eternŭ, — ceea ce sĕ nu-șĭ piérḑă niciodată din vedere celŭ ce voiesce sĕ aibă influință asupra ómenilorŭ, — e *originalitatea puterei și a culturei.* Precum acéstă originalitate e condiționată prin libertatea acțiunei și varietatea celui activŭ, așa produce ea érășĭ libertate și varietate. Chiar și natura neînsuflețită, care urmândŭ unorŭ legĭ eternŭ neschimbate ține totdéuna pasŭ neschimbatŭ, apare omului originalŭ mai originală. Elŭ se transpune pe sine însu-șĭ în ea, și așa în celŭ mai înaltŭ înțelesŭ e adevĕratŭ, că fiă-care vede

*) Unŭ capitolŭ din cartea renumitului bărbatŭ de statŭ *Wilhelm de Humbold*: *„Ideen zu einem Versuche die Grenzen der Virksamkeit des Staates zu bestimmen"*.

boi marĭ şi frumoşĭ, carulŭ împodobitŭ cu tricolorŭ şi cu verdéţă, ér în carŭ mirésa cu mirele şi cu membrii familiei lorŭ, representândŭ fiă-care carŭ unŭ judeţŭ. Costume interesante şi variate, dér nu tóte dintre cele mai alese, ceea ce se resfrângea încâtva şi asupra frumseţei mireselorŭ. Cea mai frumósă şi drăgălaşă era mirésa din judeţulŭ Dâmboviţei.

La 2 óre ţĕranii sosiră la Ateneu, unde li-s'a datŭ o masă strălucită. Aicĭ au ciocnitŭ Regele, principele şi principesa paharele cu tinerii însurăţei în faţa celui mai alesŭ şi strălucitŭ publicŭ şi în sunetulŭ musicei de lautarĭ îmbrăcaţĭ în costumŭ naţionalŭ: „Inchinŭ paharulŭ în sănătatea tinerilorŭ căsĕtoriţĭ; sĕ trăiţĭ!“ dise principele Ferdinand, ér ţĕranii ţinêndŭ paharele de şampaniă în mână, rĕspunseră cu strigăte însufleţite de „sĕ trăiéscă“. După o jumĕtate de oră Regele, prinţulŭ şi princesa se retraseră.

Aseră la 8 óre mare representaţiă de gală la teatrulŭ naţionalŭ. Miniştrii, ambasadorii strĕinĭ în ţinută de gală, tóte somităţile civile şi militare ale oraşului, representanţii tuturorŭ societăţilorŭ, ai pressei etc. erau de faţă. Teatrulŭ strălucea în lumina electrică şi în splendórea toaletelorŭ gingaşelorŭ şi încântătórelorŭ representante ale sexului frumosŭ. La sosirea regelui Carolŭ, a prinţului Ferdinand şi a graţiósei principese Maria, toţĭ se ridicară în picióre şi stândŭ au ascultatŭ imnulŭ naţionalŭ. După aceea a urmatŭ următórea cântare inaugurală:

Bine-ai venitŭ, la noi, Mirésă!
Cu ochii dulcĭ sĕ'nveselescĭ
Palatu'ţĭ falnicŭ de crăiasă,
Asupră ne sĕ rĕspândescĭ
Şi Bunătatea şi Iubirea,
De ale Inimei comorĭ,
Şi anii rodnicĭ curgĕtorĭ
Sĕ-ţĭ nemuréscă Fericirea!
Bine-ai venitŭ, la noi, Mirésă!

De multŭ, cu dragŭ, te aşteptamŭ,
Ca pe unŭ rĕsăritŭ de sóre,
Pe fruntea Ţĕrii sĕ aprindĭ
Luminile de sĕrbătóre.
Şi cu belşugŭ sĕ rĕsădescĭ
In pepturile nóstre vii
Speranţa şi Mândriele
Cu mâna'ţĭ blândă sĕ le'nvii!
Căcĭ din hotarŭ pân' la hotarŭ
Inmănunchiatŭ de acelaşĭ dorŭ,
Cu graiu de binecuvêntărĭ
Voiosulŭ, vitejescŭ poporŭ
Vĕ'nchină cu viaţa lui
In darŭ şi dragostea-i deplină
Şi Vĕ urézā, Mirĭ duioşĭ,
De-apururĭ calea-vĕ senină
Cu străluciri s'o împodobéscă
In prea mĕreţulŭ lorŭ avêntŭ
Isbênda, Gloria, Puterea
Şi totŭ mai spornică sĕ crêscă
Cu faima sfintelorŭ Virtuţĭ
Menirea vóstră pe pamêntŭ!

Bine-aţĭ venitŭ Mirésă! Mire!
De mânĭ regescĭ călăuziţĭ
Spre 'nalte ţelurĭ de Mărire!
De pilda lorŭ însufleţiţĭ.
Şi Bunătatea şi Iubirea
Asupră ne sĕ revĕrsaţĭ
Şi mai adêncŭ sĕ ne brăzdaţĭ
Statornicia şi'nfrăţirea!
Bene-aţĭ venitŭ Mirésă! Mire!

După aceea s'a jucatŭ piesa „Unŭ visŭ în nóptea de Sânziene“ de W. Shakespeare, tradusă de G. P. Sterianŭ, corurile dela conservatorŭ şi orchestra lui Ed. Wachmann.

Pentru adĭ mĕ mărginescŭ la aceste fugitive însemnărĭ. Vĕ alăturŭ încă numai Bineventarea cu care s'a terminatŭ representaţia şi care este compusă de d-lŭ Dum. Constantinŭ Olănescu. Étă-o

Corulŭ.

Ţéra este'n sĕrbătóre.
Nuntă mândră, nuntă mare
De Feciorŭ de împĕratŭ!...

O artistă.

Din Mamorniţa la mare
Voiósă-i orĭ-ce suflare
Pănă'n muntele Carpatŭ.
Nunta-i mândră, nunta-i mare
De Feciorŭ de împĕratŭ!

Corulŭ.

Din Mamorniţa la mare
Voiósă i orĭ-ce suflare
Pănă'n muntele Capatŭ!

Artista.

In a Mirelui Tĕu casă,
— România cea frumósă —
Mirésă bine-ai venitŭ!
Ţéra cu dragŭ te aşteptă,
Căcĭ eştĭ bună şi'nţeléptă...
Cerulŭ ni te-a dăruitŭ!

Corulŭ.

In a Mirelui Tĕu casă
— România cea frumósă —
Bine ai venitŭ Mirésă!

Artista.

Brazda nóstră Românéscă
Dă belşugŭ de grâu şi florĭ;
Tu s'o facĭ sĕ strălucéscă
D'a virtuţilorŭ comorĭ.
Cu Regina multŭ dorită
Tu s'aĭ-ĭnĭ pĕsŭ şi durerĭ;
Ţéra faceţĭ fericită;
Ea iubire nesfêrşită
Vĕ va da din rĕsputerĭ.

Corulŭ.

Brazda nóstră românéscă
Tu s'o facĭ sĕ strălucéscă
D'a virtuţilorŭ comorĭ!

CRONICA POLITICA.

— 27 Ianuarie.

Diarulŭ „Kreuzzeitung“ se ocupă într'unŭ articulŭ **cu situaţiunea critică din Ungaria.** Étă ce dice între altele fóia germană: „Guvernulŭ nu póte sĕ trécă cu vederea, că ideia căsĕtoriei civile obligătóre nicĭ la protestanţĭ şi greco-ortodoxĭ nu e populară şi din acéstă causă şi aplecarea corónei faţă de acestŭ programŭ politicŭ bisericescŭ devine din ce în ce mai problematică.... Despre contele Tisza se vorbesce, că se simte fórte isolatŭ ca ministru pe lângă curtea M. Sale, şi din tóte părţile e tractatŭ cu rĕcélă, aşa încâtŭ se dice, că ar fi obositŭ din causa posiţiunei sale. Ministrulŭ de honvedĭ br. Fejervary nu e iubitŭ de ultraiştiĭ maghiarĭ, din causa simpatiilorŭ sale austriace. Dér dênsulŭ se bucură de încrederea M. Sale. Pe când însă în camera deputaţilorŭ se pctŭ aştepta dile agitate, se pregătesce o schimbare în cestiunea naţionalităţilorŭ. — „Kreuzzeitung“ vede acéstă schimbare în împrejurarea, că în cele douĕ procese intentate diarului sêrbescŭ „Zastava“ acusaţii au fostŭ achitaţĭ, precum şi în sistarea procedurei în contra advocaţilorŭ românĭ, carĭ au luatŭ parte în deputaţiunea dela Viena. Acéstă schimbare o atribue „Kreuzzeitung“ ministrului Hieronymi, despre care dice, că e pĕtrunsŭ de principii de dreptŭ şi dreptate. Se vede, că fóia germană, încă n'are cunoscinţă de ucasulŭ „liberalului“ Hieronymi, în care se ordonă confiscarea „Replicei“ şi a „Memorandului.“

*

Diarulŭ „Südsteirische Post“ scrie următórele despre **defectele formei dualiste de statŭ:** „Dualismulŭ, după cum l'a creatŭ Beust, sufere de multe defecte, dintre carĭ vomŭ aminti pe cele mai principale. Mai întâiu îi lipsesce principiulŭ politicŭ şi logica istorică. Décă dreptulŭ publicŭ alŭ Ungariei este principiulŭ sĕu, atuncĭ nu este logicŭ, ca în acelaşĭ timpŭ sĕ se nege dreptulŭ publicŭ boemŭ şi croatŭ. Nu merge, ca pe deoparte sĕ te provocĭ la dreptulŭ istoricŭ, ér pe de altă parte la puterea fisică. Décă, după cum se susţine, dreptulŭ publicŭ boemŭ s'ar fi stînsŭ prin lupta dela Muntele albŭ, atuncĭ acésta s'ar puté dice şi despre dreptulŭ publicŭ ungarŭ, cu provocare la capitularea lui Görgey în anulŭ 1849. Dér dreptulŭ publicŭ boemŭ, după acea luptă a fostŭ recunoscutŭ de mai mulţĭ domnitorĭ. Unŭ altŭ defectŭ alŭ dualismului este neaptitudinea sa practică. Statulŭ numai atuncĭ are îndreptăţire la esistenţă, când oferă locuitorilorŭ unŭ scutŭ. Deórece însĕ *dualismulŭ tinde a îndestuli numai douĕ naţiunĭ, pe Maghiarĭ şi Germanĭ*, carĭ faţă de totalitatea poporaţiunei suntŭ în minoritate, ér pentru popórele slave şi romane nu face nimicŭ, atuncĭ e lucru naturalŭ, că aceste popóre nu se simtŭ bine în împărăţiă şi se punŭ în apĕrare în contra asuprirei şi despoierii. Acésta este causa luptelorŭ naţionalităţilorŭ. Sfîrşitulŭ acestorŭ lupte abia este de prevĕdutŭ, căcĭ puterile de ambele părţĭ suntŭ aprópe egale. Prin urmare esistă mare periculŭ, că monarchia în discompunerea ei internă merge spre peire; cârmuitorii statului au îndatorirea morală, sĕ lucre pentru consolidarea monarchiei.“

SCIRILE DILEI.

— 27 Ianuarie.

Prima faptă de binefacere. Preşedintele consiliului de miniştri românŭ a primitŭ următórea scrisóre: „Domnule preşedinte alŭ consiliului! Inimile nóstre suntŭ pline de recunoscinţă pentru frumósa şi cordiala primire, ce ţéra ne-a făcutŭ. Dorindŭ ca şi sĕracii sĕ împărtăşéscă bucuria nóstră şi a tutulorŭ, vĕ rugămŭ sĕ bine voiţĭ a primi lei noui 15,000 spre a se împărţi pe la familiile cele mai sĕrmane din Capitală, din Iaşĭ şi din judeţe. Aducêndu-vĕ viuele nóstre mulţumirĭ pentru totŭ ce veţĭ face spre grabnica împlinire a acestei dorinţe, vĕ rugămŭ, d-le preşedinte alŭ consiliului, sĕ primiţĭ încredinţarea sentimentelorŭ de înaltă stimă ce vĕ păstrămŭ. *Bucurescĭ*, 25 Ianuarie 1893. *Ferdinand*, Principe alŭ României *Maria*, Principesă a României.“

—x—

Pentru expedarea pachetelorŭ. Publiculŭ, care are de-a expeda cu poşta, în ţéră orĭ streinătate, pachete multe, constatătóre din obiecte fragile, este rugatŭ din partea d-lui directorŭ de poştă şi telegrafŭ din locŭ, ca sĕ pună şi în launtrulŭ pachetului unŭ biletŭ cu o copiă fidelă a adresei de dinafară. Acestŭ biletŭ e a se pune, pe câtŭ se póte, deasupra obiectelorŭ împachetate şi are de scopŭ a servi ca orientare pentru casulŭ, când în cursulŭ călĕtoriei s'ar întêmpla sĕ se rupă, orĭ sĕ se piérdă adresa din afară.

—x—

Pentru vĕduva Ernest Renan. Consiliulŭ de miniştri francesŭ a hotărîtŭ, ca sĕ presinte camerei unŭ proiectŭ de lege prin care sĕ se încuviinţeze vĕduvei publicistului şi academicianului Ernest Renan o pensiune anuală de 6000 fr.

—x—

Impĕratulŭ Wilhelm şi Bismark. „Memorialŭ Diplomatique“ aduce scirea, că în urma influinţei curţii din Viena, în véra acésta se va sĕvêrşi impăcarea între împĕratulŭ Wilhelm şi între principele Bismark.

—x—

Regina Natalia, după cum anunţă diarulŭ parisianŭ „Eclair“, nu se va întórce în curêndŭ în Sêrbia. In 1 Martie dênsa va părăsi oraşulŭ Biarritz, se va întêlni în Marsilia cu Milan, care este éră şi soţulŭ ei legalŭ. De aicĭ vorŭ pleca în Rusia, unde vorŭ sta până când regele Alexandru va fi majorenŭ. Numai după aceea se vorŭ întorce împreună în Sêrbia.

—x—

Alegerĭ parlamentare în Spania. Regina regentă a semnatŭ decretulŭ prin care se hotărăscŭ alegerile pentru camera deputaţilorŭ pe diua de 5 Martie, ér pentru senatŭ în 19. Adunarea cortesilorŭ este convocată pe diua de 5 Aprilie.

—x—

Cununii. Din Mehadia ni-se comunică, că d-lŭ căpitanŭ în pensiune *Olim-*

în afară de sine în acelaşŭ gradŭ abundanţa şi frumseţa, în care le păstrézā elŭ în propriulŭ sĕu pieptŭ. Cu câtŭ mai asĕmĕnatŭ însĕ trebue sĕ fiă efectulŭ causei acolo, unde omulŭ nu numai simte şi primesce impresiunĭ din afară, ci e însu-şĭ activŭ?

Décă se încércă cineva sĕ esamineze mai de aprópe aceste idei prin aplicarea lorŭ mai strînsă la omulŭ singuraticŭ, atuncĭ în acesta se reduce totulŭ la formă şi materiă. Forma cea mai curată, cu învĕlitórea cea mai uşóră, o numimŭ ideiă, ér materia învestită mai puţinŭ cu vre-o formă, — o numimŭ simţire sensuală. Din îmbinarea materiei resultă forma. Cu câtŭ e mai mare abundanţa şi varietatea materiei, cu atâtŭ e mai sublimă forma. Copilulŭ de dou e numai fructulŭ unorŭ părinţĭ nemuritorĭ. Forma devine aşa dicêndŭ érăşĭ materia unei forme şi mai frumóse. Aşa flórea se preface în fructŭ şi din bobulŭ de sĕmênţă rĕsare noulŭ trunchiu, de nou bogatŭ în fructe. Cu câtŭ cresce mai multŭ varietatea deodată cu fineţa materiei, cu atâtŭ mai înaltă e şi puterea, pentru-că cu atâtŭ mai completă e adesiunea. Se pare, ca şi când forma ar fi contopită în materiă, ér în materiă forma. Séu, pentru ca sĕ nu vorbimŭ în pildă: cu câtŭ suntŭ sentimentele omului mai bogate în idei şi cu câtŭ mai bogate în sentimentŭ suntŭ ideile sale, cu atât mai neîntrecută e şi sublimitatea lui. Pentru-că pe acéstă eternă împreunare a formei cu materia, séu a varietăţii cu uniformitatea, se fundézā contopirea celorŭ douĕ naturĭ unite în omŭ, şi pe acésta mărimea lui. Dér puterea împreunărei depinde dela puterea celui ce se împreunézā.

Celŭ mai supremŭ momentŭ alŭ omului e acestŭ momentŭ alŭ înflorirei. Forma mai puţinŭ frumósă şi simplă a fructului, pare, că ea însa şĭ arată spre frumseţa flórei, care va avé sĕ se desvólte prin elŭ. Şi chiar totulŭ grăbesce spre înflorire. Ceea ce rĕsare mai întâiu din bobulŭ de sĕmênţă, e încă departe de frumseţa ei. Cotorulŭ plinŭ şi grosŭ, foile late şi plecate în josŭ, au lipsă de o formaţiune mai perfectă. Treptatŭ se ridică acésta, precum se ridică privirea pe trunchiu în susŭ. Foi mai delicate par' că dorescŭ sĕ se împreune şi sĕ se apropiă totŭ mai multŭ şi mai multŭ, până când calicele parŭ a împlini acelŭ dorŭ.*) Insĕ genulŭ plantelorŭ nu e binecuvêntatŭ de sórte. Fructulŭ cade josŭ şi din acelaşĭ fructŭ rĕsare érăşĭ acelaşĭ trunchĭ durŭ, care însĕ, devine cu timpulŭ mai finŭ. Când se veştejesce flórea în omŭ, ea face locŭ altei mai frumóse şi farmeculŭ celei mai frumóse ni-lŭ ascunde eternŭ nescrutătórea infinitate. Ceea ce primesce omulŭ din afară e numai sĕmênţă, şi activitatea lui energică, chiar şi décă sĕmênţa a fostŭ cea mai frumósă, trebue sĕ o facă apoi şi binecuvêntată pentru sine. Dér binefăcĕtóre e totdéuna în gradulŭ, în care ea e puternică şi unită în sine însaşĭ. Celŭ mai înaltŭ idealŭ alŭ convieţuirei de fiinţe omenescĭ ar fi pentru mine acela, în care s'ar desvolta fiăcare din sine însu-şĭ şi pentru sine. Natura fisică şi morală ar mai împreuna pe acéştĭ ómenĭ unii de alţii şi precum luptele rĕsboiului sunt mai onorifice, ca acelea de pe arenă, precum luptele unorŭ cetăţenĭ amărîţĭ suntŭ mai glorióse, ca acelea ale unorŭ soldaţĭ mercenarĭ, aşa şi combaterea între forţele acestorŭ ómenĭ ar proba cea mai mare energiă şi tot-odată o-ar şi nasce.

Nu e óre tocmai acésta, ce ne interesézā atâtŭ de multŭ din perióda Greciei şi Romei şi în generalŭ la orĭ care periodă de timpŭ îndepărtată şi dispărută? Nu e óre, că acei ómenĭ au avutŭ a suporta lupte mai grele cu sórtea şi cu ómenii; că puterea şi particularitatea mai mare şi originală s'a întêlnitŭ şi a creatŭ fiinţe nouĕ şi admirabile; fiăcare periodă următóre însĕ şi în ce gradŭ mai mare trebue sĕ crescă acésta de aci 'nainte? — trebue sĕ fiă inferióră în varietatea celei premergătóre...

Acésta e una din causele principale, carĭ a făcutŭ ideia noului, a neobicĭnuitului şi a admirabilului mai rară; mirarea

*) Goethe, despre metamorfosa plantelorŭ.

piu Pistrilă s'a cununatŭ cu d-ra *Anna Chiticeanu*. — D-lŭ *Nistorŭ Podariu* din Vlădenĭ şi d-ra *Stana Şenchea* din Zĕrneştĭ se vorŭ cununa la 12 Februarie n. în biserica Sf. Nicolae din Zĕrneştĭ. — Adresămŭ nouĕlorŭ părechĭ sincere felicitărĭ.

Arbitragiu şi pace.

(Urmare.)

Nu e loculŭ sĕ analisezŭ diversele aplicaţiunĭ ale desideratului congresului din 1856.

E destulŭ sĕ amintimŭ de isbênda convenţiunei abolindŭ cursa, şi acea de la Geneva, care sub drapelulŭ albŭ cu crucea roşie fluturândŭ în mijloculŭ măcelului, apără pe celŭ rănitŭ, orĭ care fiă naţionalitatea lui, instituţiune sfântă şi la care şi-au datŭ adesiunea şi România, ca întrega lume civilisată.

E destulŭ în fine sĕ amintimŭ spectacululŭ mare în consecinţele lui, carĭ ni s'au oferitŭ imediatŭ după grôznicu̮lŭ resbelŭ franco-germanŭ: Anglia şi Statele Unite erau gata a se înşfăca la grôznicŭ rĕsboiu. Aceste state însĕ recurseră la judeţulŭ liniştitŭ şi dreptŭ alŭ unui tribunalŭ de arbitragiu, din Geneva, şi rĕsboiulŭ în afacerea Alabamei se evită şi se cruţă viéţa la sute de mii de ómenĭ! (aprobărĭ).

Nu puteau Statele unite, recunoscĕtóre tribunalului de arbitragiu sĕ nu ajungă la decisiunea de a propune tuturorŭ statelorŭ civilisate sĕ între cu ele în relaţiune pentru de a ajunge la semnarea de contracte generale de arbitragiu. Colegulŭ meu din conferinţa Interparlamentară pentru pace şi arbitragiu d-lŭ Ciuflea, a depusŭ deja o moţiune, în camera suroră, sprijinită de numeroşĭ domnĭ deputaţĭ şi esprimândŭ dorinţa ca guvernulŭ românŭ, în relaţiunile strĕine sĕ se silĕscă a face din arbitragiu unŭ mijlocŭ acceptatŭ pentru resolvarea diferendelorŭ.

Scopulŭ urmăritŭ de colegii noştri din Camera suroră este urmăritŭ aprópe în tóte parlamentele europene, precum la trebuinţă aşĭ puté proba. Mai de curêndŭ cestiunea s'au adusŭ în Reichstagul germanŭ de ilustrulŭ sĕu vicepreşedinte d-lŭ Baumbach secondatŭ de 44 aderenţĭ.

Nu vĕ propunemŭ dér o cestiune reservată numai viitorului. Sĕ nu uitŭ de a adăoga, că în Svedo Norvegia, în sinulŭ căreia în anulŭ acesta se va întruni conferinţa interparlamentară, întregulŭ guvernŭ şi întregulŭ parlamentŭ s'au rostitŭ în sensulŭ concluselorŭ propuse de a patra conferinţă interparlamentară din Berna. Ce spectacolŭ mai măreţŭ şi mai îndemnătorŭ pentru noi de câtŭ adunarea ce se va ţine in Julie, 1893, la Christiania, de senatorĭ şi deputaţĭ din tóte parlamentele europene, avêndŭ alăturea cu ei tótă lumea oficială şi parlamentele Norvego-Svedeze! Cu tóte aceste nu venimŭ sĕ propunemŭ o moţiune concretă asupra acestei cestiunĭ Dorimŭ numai sĕ ne espună d-lŭ ministru de externe de s'au primitŭ la guvernulŭ nostru în timpŭ, propunerea Statelorŭ-unite Americane şi ce demersŭ s'a luatŭ, séu de nu s'a luatŭ încă, întrebŭ pe domnulŭ ministru, décă ţinêndŭ sémă de studiulŭ înaltŭ la care a ajunsŭ cestiunea, crede d-sa, că se cuvine ca statulŭ românŭ, atâtŭ de interesatŭ sĕ nu rĕmână isolatŭ de puterile Europene şi nesciutorŭ de evoluţiunile culturalĭ şi politice internaţionale, se simte datorŭ a se ascoia la propunerea Statelorŭ-unite Americane şi a lucra după putere în sensulŭ ei?

Negreşitŭ, când juremŭ guvernului, când ilŭ solicitamŭ sĕ ţină sémă de mişcarea europénă manifestată în conferinţele interparlamentare, nu-i indicămŭ nicĭ modalitatea, nicĭ oportunitate de timpŭ. Scim éraşĭ (şi prin votulŭ nostru din adunarea secţiunei române interparlamentare dela 11 Ianuarie am aprobat'o) scimŭ sĕ distingemŭ, ca şi d-lŭ ministru Lahovary, între conflictele carĭ potŭ fi supuse arbitragiului şi între acele, precum este celŭ ce din seninŭ l'a provocatŭ Grecia şi carele minunatŭ s'au probatŭ prin cartea verde, că nicĭ într'unŭ modŭ nu e de natură a fi supusŭ arbitragiului europénŭ (aprobărĭ).

Francesii ḑicéu odată: Ruşii suntŭ ultra-liberalĭ câtŭ suntŭ în ţéră streină şi despoţĭ la ei acasă. Cum nu vremŭ sĕ ni-se ḑică şi nouĕ la conferinţa interparlamentară, că voimŭ arbitragiulŭ acolo ni-lŭ refusămŭ în ţéră, când Grecia ni-lŭ cere, vomŭ comunica în curêndŭ tuturorŭ grupurilorŭ parlamentare europene din conferinţa interparlamentară. esplicarea refusului legitimŭ alŭ guvernului românŭ de a primi arbitragiulŭ în o cestiune care nu-lŭ compórtă (aprobărĭ).

A doua întrebare este:

2) Nu crede d-lŭ ministru de externe, că România ar face bine sĕ se manifeste în ea dorinţa, ca sĕ se facă a se recunósce de o conferinţă internaţională principiulŭ dreptului ginţilorŭ, alŭ *inviolabilităţei proprietăţei private pe mare, în timpŭ de resbelŭ?*

Pirateria aşa ḑicêndŭ oficială în timpŭ de rĕsboiu pe mare este condamnată încă prin pacea dela Parisŭ din 1856. Dela acea dată cestiunea a făcutŭ óre-carĭ paşĭ. Se cere astăḑĭ, ca o adunare de representanţĭ ai statelorŭ maritime sĕ se ţină, carĭ sĕ recunóscă stabilirea în dreptulŭ ginţilorŭ a respectului şi inviolabilităţei proprietăţei private pe mare în timpŭ de rĕsboiu.

De sigurŭ, lăsămŭ guvernului nostru alegerea momentului demersului de făcutŭ, ba chiar credemŭ, că rolulŭ lui va fi de a adera îndată ce statele mai marĭ vorŭ decide sĕ se convóce asemenea congresŭ. Moţiunea d-lui Baumbach, din 1892 în parlamentulŭ germanŭ, pare a fi apropiatŭ ḑiua acestei convocărĭ, de la care România, statŭ maritimŭ, nu póte lipsi.

A treia întrebare este:

Nu crede óre guvernulŭ, care este în ajunŭ de a încheia convenţiunĭ de comerciu, că ar fi bine sĕ se înscrie în aceste convenţiunĭ şi clausa arbitragiului?

De puţine desvoltărĭ este susceptibilă acéstă a treia întrebare, după cele ce am adusŭ la prima cestiune. Ceremŭ în *minim* arbitragiulŭ, care ilŭ dorimŭ în conflictele marĭ politice. Nu ceremŭ ceva nou, ceva ce nu s'a practicatŭ chiar de către România, când esprimândŭ dorinţa ca guvernulŭ sĕ priméscă, ba chiar sĕ propună la ocasiune întroducerea clausei arbitragiului în tratatele de comerciu şi relative la protecţiunea proprietăţei industriale, literare şi artistice ce s'ar supune de aicĭ înainte la ratificaţiunea parlamentului.

Sunt datorŭ a aminti d-lui ministru, că clausa arbitragiului, în urma moţiunei cunoscutului omŭ de statŭ *Pasqual Mancine* şi a unanimului votŭ din Noembrie 1873, a trecutŭ în redacţiunea mai a tutulorŭ tratatelorŭ Italiei cu alte puterĭ, relative la comerciu, industrie, etc. Ministrulŭ afacerilorŭ esterne din Italia de atuncĭ *Visconti Venosta*, nu numai a aderatŭ la moţiunea lui Mancini câtŭ privesce tratatele de comerciu, dér şi la altă parte a moţiunei, care obliga guvernulŭ italianŭ sĕ coopereze din tóte puterile sale la fundaţiunea unui *dreptŭ civilŭ internaţionalŭ uniformŭ.*

(Va urma.)

Producţiunĭ şi petrecerĭ.

Programa Concertului românŭ din Cluşiu, ce se va ţiné în 9 Febr. este următórea:

1) Serenadă, corŭ vocalŭ, esecutatŭ de tinerimea universitară;

2) Alexandri: Fragmente din „*Despotŭ Vodă*" decl. de d-l I. R. Cherecheşŭ;

3) *a*) G. Dima: Mugurŭ, mugurelŭ, *b*) G. Dima: Ştii tu mândră, cântate de d-lŭ N. Damianŭ;

4) Liszt: Tarantella; piano solo prin d-şóra Ana Popŭ;

5) *a*) Humpel: Norŭ de vijelie; *b*) Stefănescu: Mândruliţă dela munte, cântate de d-lŭ N. Damianŭ;

6) Sarasate: „Romeo et Juliette" Caprice; violina solo, d-şóra Sidonia Popŭ;

7) Barcarola: corŭ vocalŭ, esecutatŭ de tinerimea universitară.

Inţelegêndŭ din mai multe părţĭ, că din invitările espedate multe nu au ajunsŭ la adresaţĭ, din causa iregulităţii poştei, suntŭ rugaţĭ toţĭ acei P. T. d-nĭ carĭ nu au primitŭ invitare şi ţinŭ contŭ la ea, sĕ se considere de invitaţĭ. Bilete se potŭ procura în 8 şi 9 Febr. 1893 în Casina română (Piaţa mare Nr. 12) Oferte marinimóse la adresa cassarului Romulŭ Popŭ jur. Cluşiu (b. monostorŭ 17) se primescŭ cu mulţămită şi se vorŭ cuita în publicŭ.

Comitetulŭ arangiatorŭ.

*

Invitare la balulŭ românŭ, ce se va arangia la 18 Februarie 1893 st. n. în sala otelului „Contele Stefan Széchenyi" din Orĕştie în favorulŭ „Reuniunei femeilorŭ române din comitatulŭ Hunedórei."

Orĕştie, la 1 Februarie 1893 st. n. *Comitetulŭ arangiatorŭ.* Inceputulŭ la 8 óre séra. Piesele de dansŭ le va executa capela militară a regimentului de casă Nr. 64 — şi musica orăşenéscă. Bilete de întrare: pentru o familiă 2 fl., pentru o persónă 1 fl., sĕ află cu o ḑi înainte de balŭ în otelulŭ Széchenyi (chilia Nr. 3) — ér' séra la cassă.

NB. Damele suntŭ rugate a se presenta în câtŭ se póte în costumŭ naţionalŭ. —

Invitare la petrecerea cu jocŭ, ce se va arangia Duminecă în 19 Faurŭ st. n. 1893 în localităţile şcólei gr. cat. din Rodna-vechiă.

Venitulŭ curatŭ este destinatŭ în favorulŭ fondului acelei şcóle. Preţulŭ întrărei: de persónă singuratică 1 fl., de persónă în familiă 80 cr. Inceputulŭ la 8 óre séra.

Rodna-vechiă în Februariu 1893.
Pentru comitetulŭ arangiatorŭ:

Gerasimŭ Domide, presidentŭ. Nicolau Mureşanŭ, secretarŭ.

NB. Ofertele marinimóse se primescŭ cu mulţămită şi se vorŭ chita pe cale ḑaristică.

Literatură.

A apărutŭ:

O carte tipărită din ordinulŭ M. S. Imperatului Rusiei, de *Zamfirŭ C. Arbure*. Bucurescĭ, 1893. Formatŭ micŭ 8° de 40 pag. Preţulŭ 40 banĭ. Cartea e dedicată d-lui *Dr. C. Istrati* şi este o interesantă recensiune a opului rusescŭ: „Basarabia, descriere istorică, cu voinţa Majestăţii Sale editată de ministrulŭ de interne", alŭ căreia autorŭ e Pompeiu Nicolaevicĭ Batinşcoff, cunoscutŭ ca mare rusificătorŭ.

NECROLOG. **Elisabeta Petia** născ. **Ioanescu**, soţia d-lui Ioanŭ Petia din Caransebeşŭ, a rĕposatŭ la 3 Februarie n. c. în anulŭ alŭ 57-lea alŭ etăţii şi 40 lea alŭ căsĕtoriei. O jălesce întristatulŭ soţŭ cu fiica sa Ecatarina m. Puşcariu, cu ginerele sĕu Dr. Iuliu Puşcariu etc.

— **Tecla Perger**, vĕduva rĕposatului Ioanŭ Budŭ, fostŭ parochŭ în Biosadŭ, a rĕposatŭ în Satŭ-Şugatagŭ la 31 Ianuarie n. c. în etate de 77 anĭ. O jălescŭ întristaţii fii: Corneliu Budŭ, parochŭ în Gherţa mare; Titŭ Budŭ, parochŭ în Satŭ Şugatagŭ şi vicarŭ alŭ Maramureşului, împreună cu soţiile, surorile şi alte rude ale lorŭ.

— Fiă le ţĕrêna uşóră!

CONCURSŬ.

La Comitetulŭ subscrisŭ au devenitŭ vacante câteva ajutóre de ale societăţii „Transilvania", menite pentru elevĭ de meseriaşĭ, aicĭ în Braşovŭ. Doritorii de a obţiné vre-unulŭ din acestea sĕ şĭ adreseze petiţiile motivate preşedintelui subscrisŭ, celŭ multŭ *până la sfêrşitulŭ lui Februarie* n. a. c.

Braşovŭ, din şedinţa Comitetului Assoc. pentru spriginirea învĕţăceilorŭ şi sod. r. ţinută la 15/27 Ian. 1893.

N. P. Petrescu, preşedinte. **Arseniu Vlaicu**, secretarŭ.

DIVERSE.

Unŭ elefantŭ artificialŭ. Intre multe curiosităţĭ ce se află la esposiţia din Chicago, se găsesce şi unŭ elefantŭ artificialŭ de dimensiunĭ colosale. Elefantulŭ acesta, a cărui construire s'a terminatŭ deja, are o înălţime de 40 metri. Unŭ mecanismŭ interiorŭ ilŭ pune în stare sĕ-şĭ misce tromba, urechile şi ochii, ba încă sĕ şi strige In corpulŭ giganticului animalŭ se află 2 sălĭ, una de-asupra celeilalte. Intr'una se vorŭ da balurĭ şi concerte, ér cealaltă va servi de restaurantŭ. Contruirea acestui elefantŭ costă 250 000 de dolarĭ, adecă 1 milionŭ 250 000 de fr. Chelnării şi servitorii din restaurantŭ dormŭ în capulŭ elefantului, care e ca o odăiţă destulŭ de spaţiósă. Colţii elefantului suntŭ o imitaţiă a fildeşului, căcĭ décă ar fi fildeşŭ curatŭ, ar trebui sĕ coste celŭ puţinŭ 500,000 de fr. Décă ar fi unŭ elefantŭ viu aşa de mare — ḑice unŭ ḑiarŭ englesŭ — apoi ar puté sĕ tragă unŭ carŭ uriaşŭ, în care ar şedea unŭ regimentŭ de soldaţĭ pregătiţĭ de rĕsboiu.

şi înfricoşarea de ruşine, şi descoperirea de espediente nouĕ şi încă necunoscute, face cu multŭ mai rarŭ necesare chiar şi numai decisiunĭ spontanee nepreparate şi urgente...

De altă parte e neconstatatŭ, că décă varietatea fisică s'a împuţinatŭ, a fostŭ înlocuită prin una intelectuală şi morală cu multŭ mai bogată şi mai mulţămitóre, şi că gradaţiunĭ şi varietăţĭ observate de spiritulŭ nostru devenitŭ mai finŭ şi prin caracterulŭ nostru, deşi nu totŭ aşa de cultivatŭ, totuşĭ, cultivatŭ mai impresionabilŭ, se tranplantă în viéţa practică, ceea ce póte că şi înţelepţilorŭ anticităţii nu le-ar fi rĕmasŭ neobservatŭ. Lucrurile s'au petrecutŭ la întregŭ genulŭ omenescŭ, ca şi la omulŭ singuraticŭ. Ceea ce a fostŭ mai durŭ a căḑutŭ; ce a fostŭ mai finŭ a rĕmasŭ. Şi astfelŭ ar fi fără îndoiélă unŭ lucru bine-cuvêntatŭ, décă întregŭ genulŭ omenescŭ ar fi unŭ omŭ, séu décă puterea unei periode de timpŭ, întocmai ca şi cărţile şi inventiunile, ar trece la cea următóre. Dér acésta e departe de a se î têmpla. Firesce, că şi fineţa nóstră posede o putere, şi încă o putere, care întrece pe cea dintâiu, tocmai în gradulŭ fineţei sale.

Aflu decĭ prin cele premerse, ca probatŭ, că *adevĕrata raţiune nu póte dori omului o altă stare, decâtŭ una ca aceea, în care nu numai deplină libertate, de a se puté desvolta din sine însu'şĭ în particularitatea sa, ci în care şi natura fisică nu primesce din mânile omenescĭ nicĭ o altă formă, decâtŭ pe care şĭ-o dă fiă care însu'şĭ şi în mod arbitrarŭ, în mĕsura trebuinţei şi a aplecărei sale, marginitŭ numai prin limitele puterei şi a dreptului sĕu.* Dela acestŭ principiu nu-i e permisŭ raţiunei, după părerea mea, a se abate mai multŭ, decâtŭ e de lipsă pentru propria sa conservare. Pe acésta ar trebui sĕ se baseze decĭ orĭ-care politică şi cu deosebire deslegarea acelei cestiunĭ, de care e vorba aci.

Victor Micol.

Proprietarŭ **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Gregoriu Maiorŭ.**

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 4 Februarie st. n 1893.

Bancnote românescĭ	Cump.	9 48	Vênd.	9 52
Argintŭ românescŭ	„	9.45	„	9.48
Napoleon-d'orĭ	„	9.50	„	9.55
Lire turcescĭ	„	—.—	„	—.—
Seris. fonc. „Albina" 6%		—.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	—.—	„	—.—
Imperialĭ	„	—.—	„	
Galbinĭ	„	5 53	„	5 60
Ruble rusescĭ	„	—.—	„	—.—
Mărcĭ germane		58.80	„	59.—

Discontulŭ 6—8% pe anŭ.

Cursulŭ la bursa din Viena

din 5 Februarie st. n 1893.

Renta de aurŭ 4%	114.55
Renta de hârtiă 5%	101 90
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare aurŭ	120.25
dto argintŭ	102.75
Amortisarea datoriei căilorŭ feratede ostŭ ungare (prima emisune)	120.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de	
Bonurĭ rurale ungare	96.30
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	97 50
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	149 80
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	142.50
Renta de argintŭ austriacă	98 40
Renta de hârtiă austriacă	98.75
Renta de aurŭ austriacă	117.25
Losurĭ din 1860	147.50
Acţiunile băncei austro-ungare	993 —
Acţiunile băncei de creditŭ austr.	375 50
Acţiunile băncei de creditŭ ungar.	322.60
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.68
Napoleon-d'orĭ	9.61½
Mărcĭ 100 împ. germane	59.22½
Londra 10 Livres sterlinge	120.90

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugăm pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiuneii sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

Administraţ. „Gaz. Trans."

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniile orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Octomvre 1892.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelleratŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ acceleratŭ
Viena	10.00	8.05		2.15
Budapesta	8.25	1.55	5.50	9.15
Szolnok	11.38	4.14	9.22	11.19
P. Ladány	2.12	5.53	11.53	12.57
Oradea-mare	3.53	7.08	1.50	2.12
	4.—	7.15	2.24	2.19
Mezö-Telegd	4.30	7.43	3.03	2.49
Rév	5.22	8.18	3.46	3.26
Bratca	5.45		4.07	
Bucia	0.00	0.—		
Ciucia	6.31	9.07	4.53	4.17
Huedin	7.12	9.37	5.32	4.50
Stana	7.29		5.48	
Aghiriş	7.49		6.08	
Gârbău	8.01		6.24	
Nădĕşel	8.14		6.39	5.42
Cluşiu	8.29	10.37	6.59	5.55
	8.46	11.10	8.20	6.18
Apahida	9.03	11.32	8.45	6.34
Ghiriş	10.08	12.50	10.21	7.34
Cucerdea	10.37	1.25	11.09	7.57
Uióra	10.56	1.43	11.17	
Vinţul de sus	11.04	1.52	11.26	
Aiudŭ	11.28	2.18	11.54	8.22
Teiuşŭ	11.45	2.40	12.18	(8.38
	12.13		12.58	(8.43
Crăciunelŭ	12.44		1.34	
Blaşiu	12.59		1.51	9.14
Micăsasa	1.35		2.29	
Copşa mică	1.51		2.48	(9.48
	2.12		3.03	(9.50
Mediaşŭ	2.31		3.26	10.06
Elisabatopole	3.04		4.07	10.28
Sighişóra	3.46		4.49	11.04
Haşfalĕu	4.04		5.35	11.19
Homorodŭ	5.26		7.23	12.27
Augustinŭ	6.10		8.09	12.58
Apaţa	6.41		8.43	1.15
Feldióra	7.17		9.18	1.35
Braşovŭ	8.—	Tren de pers.	10.05	(2.09
		11.—	Tr. ac. 5.15	(2.19
Timişŭ		12.26	5.57	3.01
Predealŭ		1.11	6.29	3.31
Bucuresci		8.35	12.10	9.15

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ de persón. (Tr. ac.)
Bucurescĭ	7.40		8.50	4.45
Predealŭ	1.12		5.16	9.12
Timişŭ	1.42		5.57	9.41
Braşovŭ	2.18	4.20	6.58	10.17
	2.48	4.48		7.23
Feldióra	3.19	5.07		8.03
Apaţa	3.40	5.42		8.37
Augustinŭ	3.56	6.09		9.04
Homorodŭ	4.29	6.55		9.46
Haşfalĕu	5.34	8.23		11.03
Sighişóra	5.54	8.53		11.29
Elisabetopole	6.21	9.31		12.06
Mediaşŭ	6.42	10.09		12.37
Copşa mică	6 55	10.31		12.53
	6.57	10.47		1.18
Micăsasa		11.06		1.39
Blaşiu	7.31	11.42		2.13
Crăciunelŭ		11.57		2.27
Teiuşŭ	8.—	12.28		2.49
	8.07	1.08	12.54	3.47
Aiudŭ	8.24	1.35	1.23	4.07
Vinţul de sus		2.05	1.51	4.28
Uióra		2.13	2.00	2.34
Cucerdea	8.54	2.31	2.08	4.52
Ghirişŭ	9.23	3.18	3.—	5.26
Apahida		4.45	4.23	6.34
Cluşiu	10.45	5.14	4.48	6.52
	11.01	6.14	5.25	7.40
Nădăşelŭ		6.29	5.43	8.50
Ghîrbău		6.53		8.05
Aghirişŭ		7.02	6.07	8.19
Stana		7.28		8.43
B. Huiedin	12.47	7.53	6.39	9.12
Ciucia		8.31	7.08	9.51
Bucia		8.51		9.56
Bratca	1.26	9.10	7.47	10.23
Rév		9.30		10.42
Mezö-Telegd	1.52	10.07	8.13	11.17
Oradea mare	2.18	10.44	8.38	11.51
	2.25	11.04	8.43	12.09
P. Ladány	3.46	1.16	10.05	2.24
Szolnok	5.23	3.31	11.46	4.47
Budapesta	7.30	6.35	1.50	8.40
Viena	1.55	3.00	7.20	6.20

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuş

	Trenŭ de persón.	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ de persón.
Viena	10.00	8.05	2.15
Budapesta	8.10	1.56	9.30
Szolnok	11.04	4.02	1.05
Aradŭ	3.45	6.57	5.24
	4.30	T. d. per. 2.34	5.46
Glogovaţŭ	4.42	2.54	5.57
Gyorok	5.03	3.34	6.19
Paulişŭ	5.14	3.58	6.30
Radna Lipova	5.32	4.20	6.48
Conop	5.56		7.12
Bĕrzova	6.12		7.27
Soborşinŭ	6.58		8.07
Zamŭ	7.26		8.35
Gurasada	7.52		8.57
Ilia	8.08		9.13
Branicĭca	8.26		9.29
Deva	8.52		9.53
Simeria (Piski)	10.00		10.19
Orăştia	10.25		10.50
Şibotŭ	10.44		11.16
Vinţ. de josŭ	11.58		11.44
Alba-Iulia	11.29	7.05	12.06
Teiuşŭ	11.56	7 40	12.38

Teiuş-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ de persón.	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ de persón.
Teiuşŭ	3.04		1.39
Alba-Iulia	3.40		2.19
Vinţ. de josŭ	4.58		2.36
Şibotŭ	4.20		3.03
Orăştia	4.42		3.30
Simeria (Piski)	5.43		4.17
Deva	5.59		4.33
Branicĭca	6.24		4.55
Ilia	6.49		5.17
Gurasada	7.—		5.28
Zamŭ	7.28		5.54
Soborşinŭ	8.03		6.24
Bĕrzova	8.54		7.02
Conopŭ	9.10		7.17
Radna Lipova	9.44	5.28	7.46
Paulişŭ	9.58	5.50	7.57
Gyorok	10.11	6.20	8.08
Glogovaţŭ	10.34	7.01	8.30
Aradŭ	10.46	7.20	8.40
	11.18	8.20	9.05
Szolnok	4.15	11.15	2.21
Budapesta	7.25	1.20	5.50
Viena	6.20	7.20	3.—

Simeria (Piski) Petroşenĭ

Simeria	6.—	10.35	4.22
Streiu	6.35	11.23	4.58
Haţegŭ	7.21	12.23	5.42
Pui	8.06	1.21	6.36
Crivadia	8.47	2.23	7.24
Baniţa	9.21	3.19	8.04
Petroşenĭ	9.45	4.—	8.36

Petroşenĭ-Simeria (Piski)

Petroşenĭ	6.—	10.50	6.20
Baniţa	6.41	11.40	6.54
Crivadia	7.19	12.19	7.20
Pui	7.57	1.05	7.51
Haţegŭ	8.36	1.54	8.25
Streiu	9.18	2.49	9.01
Simeria	9.52	3.27	9.35

Aradŭ—Timişóra

Aradŭ	6.15	11.30	5.58
Vinga	7.32	12.47	6.46
Timişóra	8.42	2.04	7.39

Timişóra—Aradŭ

Timişóra	8.—	1.11	8.15
Vinga	9.02	2.46	9.46
Aradŭ	9.44	3.50	10.55

Ghirişŭ—Turda

Ghirişŭ	7.48	10.35	3.40	10.24
Turda	8.08	10.55	4.—	10.44

Turda—Ghirişŭ

Turda	4.50	9.30	2.30	8.50
Ghirişŭ	5.10	9.50	2.50	9.10

Sighişóra—Odorheiu

Sighişóra	4.30	11.25
Odorheiu	7.21	2.11

Odorheiu—Sighişóra

Odorheiu	8 15	3.15
Sighişóra	10.52	6.10

Careii-marĭ—Zelău

Careii-marĭ	5.45
Zelău	11.—

Zelău—Careii-marĭ

Zelău	1.56
Careii-marĭ	7.03

Mureşŭ-Ludoşŭ—Bistriţa

Murĕşŭ-Ludoşŭ	4.—
Ţagu-Budatelecŭ	6.48
Bistriţa	9.59

Bistriţa—Mureşŭ-Ludoşŭ

Bistriţa	1.16
Ţagu-Budatelecŭ	4.15
Murĕşŭ-Ludoşŭ	7.21

Copşa-mică—Sibiiu

Copşa mică	3.—	10.57	7.10
Şeica-mare	3.31	12.22	7.43
Loamneş	4.15	12.40	8.27
Ocna	4.46	12.50	8.59
Sibiiu	5.10	2.26	9.23

Sibiiu—Copşa-mică

Sibiiu	7.35	4.49	10.17
Ocna	8.02	5.09	10 43
Loamneş	8.30	5.32	11.09
Şeica-mare	9 05	5.59	11.40
Copşa mică	9.34	6.20	12.05

Cucerdea-Oşorheiu-R.-săs.

Cucerdea	2.35	8.20	2.41
Ludoş	3 26	9.11	3.27
Oşorheiu	5.07	11.39	5.14
	5.50	12.20	5.3
Regh.-săs.	7.15	1.15	7.15

Regh.-săs.-Oşorh.-Cucerdea

Regh.-săs.	3.44		3.22
Oşorheiu	5 14	9.35	5.05
	5.20	10.05	5.54
Ludoş	7.—	12.31	7.41
Cucerdea	7.47	1.15	8.25

Simeria (Piski)—Hunedora

Simeria (Piski)	10.50	4.40	9.56
Cerna	11.13	5.03	10.08
Hunedóra	11.48	5.38	10.32

Hunedora—Simeria (Piski)

Hunedóra	4.46	2.32	7.22
Cerna	5.11	3.—	7.50
Simeria	5.28	3.20	8.10

Brasov—Zĕrnestĭ

Braşov	8.35	4.55
Zĕrneştĭ	10.28	6.36

Zĕrnestĭ—Braşov

Zĕrnescĭ	5.00	12.20
Braşov	6.29	1.44

Braşov—Ch.-Oşorheiu.

Braşovŭ	8.50	3.10
Uzonŭ	9.43	4.23
S.-Georgiu	10.32	5.03
C.-Oşorheiu	12.54	7.26

Ch.-Oşorheiu—Braşov.

Ch.Oşorheiu	4.30	2.45
S.-Georgiu	6.53	5.30
Uzonŭ	7.00	5.45
Braşovŭ	8.25	7.26

Notă: Numerii încadraţĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREŞIANU.